

Konference OSN o oceánu

sídlo OSN v New Yorku, 5. – 9. června 2017

Vše co jste chtěli vědět

Ve dnech 5. až 9. června 2017 se v sídle OSN v New Yorku koná první globální Konference o oceánu. Připravili jsme pro vás stručný přehled základních otázek a odpovědí týkajících se největší akce, kterou letos Organizace spojených národů na mezivládní úrovni připravuje.

Proč potřebujeme konferenci o oceánu a proč bychom se o téma měli zajímat?

Oceány mají vliv na každého člověka bez ohledu na to, kde žije nebo co dělá. Pro miliardy lidí je hlavním zdrojem potravy a dalším milionům poskytuje obživu. Významné ekonomické obory, jako jsou cestovní ruch nebo obchod, jsou přímo závislé na zdraví oceánů. A oceány jsou i hlavním regulátorem globálního klimatu. Dodávají nám polovinu kyslíku, který dýcháme a pohlcují třetinu oxidu uhličitého, který lidstvo vyprodukuje.

Také my jako lidé ovlivňujeme oceány a můžeme hrát významnou roli při zajištění jejich zdraví a udržitelnosti. Například klimatická změna, která je způsobena lidskou činností, vede mimo jiné ke zvyšování hladiny moří a k častějším výskytům extrémního počasí. To ohrožuje obyvatele pobřežních oblastí. Vzestup hladiny o půl metru by mohl na nízko položených ostrovech Karibského moře, Indického a Tichého oceánu vyhnat z domovů až 1,2 milionu lidí, a pokud by hladina stoupla o 2 metry, jejich počet by se zdvojnásobil.

Konference o oceánu je historicky první velkou konferencí OSN na toto téma a představuje významnou příležitost přijmout zásadní opatření k odvrácení nevratného poškození oceánů a moří.

Proč je ochrana oceánů ve světě ohrožovaném konflikty, terorismem a ekonomickou stagnací tak naléhavá?

Činnost lidí má na oceány značný dopad. Ovlivňuje vše od životaschopnosti mořského prostředí až po kvalitu a teplotu vody, zdraví ekosystému a dostupnost mořských plodů, které jsou hlavním zdrojem bílkovin pro značnou část populace. Problémy oceánů se tak stávají i problémem nás, lidí. Naše zdraví, prosperita i stabilní klima závisí na zdravém oceánu.

Proč je to Konference o oceánu? Není oceánů pět?

Existuje pouze jeden světový oceán, obrovská vodní plocha, která pokrývá víc než 70 % Země. Voda proudí a mísí se po celém světě. Znečištění na jednom místě se tak může projevit kdekoli jinde. Oceány, které označujeme jako Severní ledový, Tichý, Atlantský, Indický a Jižní oceán bychom měli spíše nazývat oceánskými regiony. A ty dále můžeme rozdělit do mnoha podoblastí, tedy moří.

Několik konferencí o oceánech se již konalo. Čím je tato tak důležitá?

Zvýšil se zájem problému moří a oceánů řešit. Teď je ta správná chvíle podniknout praktické kroky a tato konference je vůbec prvním setkáním států pod záštitou OSN pro dosažení jednoho z cílů udržitelného rozvoje (SDG 14), který se týká globální ochrany oceánů v letech 2015-2030. OSN tak vnáší do tématu globální rozměr.

Čeho má konference dosáhnout?

Jde o první krok k zastavení poškozování oceánů. Na konferenci se sejdou téměř všichni, kdo mají zájem na jejich záchraně, včetně vlád států, OSN a jiných mezivládních organizací. Zastoupeny budou také mezinárodní finanční instituce, nevládní organizace, akademické instituce, vědecká obec i soukromý sektor. Konference je určena ke zvýšení povědomí o situaci oceánů i k hledání řešení.

Očekávají se konkrétní výsledky nebo dohody?

Očekávají se tři hlavní výsledky. **1.** Členské státy OSN mají konsensuálně schválit tzv. *Výzvu k akci*. Bude to stručné a konkrétní prohlášení, které udá směr k udržitelnější budoucnosti oceánu.

2. Konference se ale nezabývá jen tím, co mohou udělat vlády. Jde také o to, jak může k ochraně oceánů

Chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje

14.1 Do roku 2025 předcházet a výrazně snižovat znečištění moří

14.2 Do roku 2020 udržitelně spravovat a chránit mořské a pobřežní ekosystémy

14.3 Minimalizovat a řešit dopady okyselování oceánů

14.4 Do roku 2020 dosáhnout účinné regulace rybolovu a skoncovat s nadměrným rybolovem

14.5 Do roku 2020 zakonzervovat alespoň 10 procent pobřežních a mořských oblastí

14.6 Do roku 2020 zakázat některé formy dotací na rybolov

14.7 Do roku 2030 zvýšit ekonomický přínos z udržitelného využívání mořských zdrojů

14.a Rozšířit vědecké poznání, rozvíjet výzkumné kapacity a transfer námořních technologií

14.b Zajistit malým rybářům přístup k mořským zdrojům a trhům

14.c Posílit ochranu a udržitelné využívání oceánů a jejich zdrojů prostřednictvím mezinárodního práva

příspěť každý z nás. Během přípravného zasedání v únoru 2017 zahájila OSN proces online registrace dobrovolných závazků pro splnění cíle udržitelného rozvoje č. 14, který se týká ochrany oceánů a moří. Tyto závazky jsou iniciativou jednotlivců nebo skupin (vlády, organizace OSN, finanční instituce, občanské společnosti, akademických a výzkumných institucí a soukromého sektoru). Přehled těchto iniciativ bude součástí závěrečné zprávy konference.

3. Do zprávy z konference budou zahrnuty i výsledky partnerských dialogů. Jejich cílem bude posilování spolupráce a uplatňování existujících úspěšných iniciativ.

Ve kterých oblastech je nutné dosáhnout výrazného zlepšení?

Řadu konkrétních kroků lze podniknout už teď. Třeba tím, že budeme předcházet znečištění moří a odstraňovat jeho následky - například narůstající ostrovy plastového odpadu, které plují v oceánu. To znamená, že je potřeba významně redukovat **odpad z pevniny, který tvoří 80 % odpadu v oceánech**. Mělo by také dojít ke snížení odpadu ze zemědělské produkce, který také často končí v oceánu.

Je nutné zamezit nadměrnému rybolovu, nezákonnému a neregulovanému lovu a destruktivním metodám rybolovu. Musíme podniknout kroky k udržitelnému využívání a ochraně mořských a pobřežních ekosystémů. Nezbytná je **implementace Pařížské dohody o ochraně klimatu**: tzn. výrazně snížit emise, které způsobují změny v oceánech a přijmout opatření, která povedou k odolnosti vůči důsledkům okyselování oceánů a klimatické změny, jako je například stoupání hladiny moří. Více informací jak toho dosáhnout: <http://bit.ly/2p2l6B0>

Jaký dopad má změna klimatu na oceány?

Vlivem změny klimatu stoupá hladina moří. To způsobuje erozi pobřeží a ohrožuje obyvatele pobřežních oblastí. Stále častější a intenzivnější jsou také projevy extrémního počasí. Oceány se oteplují a to má už teď vliv na biodiverzitu, například na korálové útesy. Změny v teplotě oceánů mají vliv na změny migračních pohybů mnoha druhů ryb (putují za chladnější vodou). Oceány navíc pohlcují stále větší množství CO₂, což vede k jejich okyselování. Hrozí tak, že dojde k vyhynutí korýšů, korálových útesů a vápnitého planktonu, tedy základu velké části mořského potravinového řetězce.

Jak moc jsou oceány znečištěné?

Každý rok skončí v oceánu více **než 8 milionů tun plastu**. Škody, které tím vznikají na ekonomice i ekosystémech dosahují nejméně 8 miliard amerických dolarů. Podle odhadů zabije plastový odpad ročně 1 milion mořských ptáků, 100 tisíc mořských savců a nespočet ryb. Zbytky plastů zůstávají v našem ekosystému řadu let a denně škodí tisícům mořských živočichů.

Musíme začít konat hned, a to pomocí dobrých politik, recyklace i zodpovědnější spotřebou. Pokud se ale lidstvo bude dál chovat stejně jako nyní, bude do roku 2050 v oceánech více plastů než ryb a plasty budou v útrokách 99 procent mořských ptáků.

Ano. Vzhledem k tomu, že **60 až 90 procent odpadu v mořích tvoří nejrůznější polymery plastů**, je jedním z hlavních řešení podstatně redukováná spotřeba plastů. Měli bychom se proto snažit plasty používat opakovaně a recyklovat je, namísto jednorázového použití.

Z nedávno zveřejněných odhadů vyprodukoval svět v roce 2015 kolem **322 milionů tun plastů** a z toho **8 tun skončilo v oceánech**. Recyklace je jedním z hlavních způsobů, jímž může každý z nás přispět k řešení tohoto problému. Nezůstávejte u vyhazování plastového odpadu. Snižte používání plastů, využívejte je znovu, recyklujte je a změňte celkově své spotřebitelské návyky. Vyhazování odpadu je obrovským problémem, nikoliv řešením. **Odpad jen tak nikam nezmizí!**

Konference o oceánu je zaměřena na naplňování cíle č. 14. To ale úzce souvisí s dosahováním všech 17 cílů udržitelného rozvoje. Zdravé oceány přímo přispívají k vymýcení chudoby, zajištění potravinové bezpečnosti, zdraví a čisté vody, energie z obnovitelných zdrojů, udržitelné obživy a důstojné práce, ekonomického růstu i regulaci klimatu.

Michal Broža, iCentrum OSN CZE, tel. 724020611

www.osn.cz Twitter [@OSNPraha](https://twitter.com/OSNPraha) Facebook [OSN Česká republika](https://www.facebook.com/OSN.Ceska.republika)

Google+ OSN Česká republika Youtube OSN Česká republika

#ZachraňteOceán #SaveOurOcean

